

2 ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES

La seqüència didàctica dels blocs

Cada bloc que proposem consta de tres activitats principals: “Introducció”, “Aprofundiment” i “Transformem el nostre entorn”.

El desenvolupament de les dues primeres activitats es pot dur a terme en una sessió de 90 minuts o en dues sessions de 50 minuts cadascuna. La tercera activitat es basa en el disseny d'un projecte social i complementa les dues activitats anteriors. Com que la durada d'aquesta activitat és indeterminada, no la incloem en la temporització del bloc sencer.

Cada un dels blocs es pot treballar de manera independent. El disseny de la seqüència didàctica de cada bloc, però, permet que se'n puguin unir dos o més, ja que els continguts dels apartats “Introducció” i “Aprofundiment” no són reiteratius. En el cas que es treballi més d'un bloc, l'apartat “Transformem la societat” es pot fer al final, a partir de les conclusions extremes dels diversos blocs que s'hagin desenvolupat.

El desenvolupament i els objectius de cada bloc són els següents:

Introducció

En aquesta primera part es farà una explicació dels conceptes que es volen

treballar durant la seqüència a partir de diverses dinàmiques. Sempre treballarem a partir de situacions familiars de l'alumnat de les quals tenen preconcepcions. A partir d'aquí, posarem sobre la taula la divergència entre allò que pensem i l'enfocament que la guia educativa planteja sobre els mateixos temes (la soledat i la vellesa). També s'aprofitarà per vincular emocionalment l'alumnat amb l'activitat plantejada.

Aprofundiment

Una vegada s'ha introduït el tema, les dinàmiques se centraran a treballar els continguts de cada seqüència en profunditat. S'usaran diversos tipus d'activitats per promoure l'aprenentatge de nous conceptes, així com noves visions sobre la vellesa o la soledat. Sempre es farà des de la reflexió sobre situacions donades fins a la introducció de nous continguts.

Transformem la societat

Totes les seqüències acabaran amb una tasca similar amb l'objectiu de dissenyar un projecte social per a l'entorn del centre. Pot ser un projecte d'acció social, de sensibilització, de captació de voluntariat, alguna iniciativa solidària... En aquest punt es demanarà que l'alumnat, a partir de les reflexions fetes en la resta d'activitats de la seqüència, busqui la manera d'enfrontar-se al problema social en el context del seu barri o municipi.

En aquesta guia només es proposa un esquelet que pot estructurar el disseny del projecte social que sustentarà les accions que es plantegin a l'aula. El desenvolupament del projecte no s'inclou en la proposta d'activitats plantejades.

Correspondència Curricular

Les activitats que desenvolupa aquesta guia són altament competencials i es poden dur a terme en el marc de diferents assignatures o fins i tot de projectes interdisciplinaris.

Tot i així, les assignatures amb què tenen un grau més alt de coincidència són:

- › Cultura i valors ètics (3r o 4t)
- › Tutoria (3r o 4t)

També es poden tractar en alguna de les assignatures corresponents a les ciències socials, ja que treballen les competències i els continguts d'una de les dimensions que les conformen: la "Dimensió ciutadana".

Presentem les competències i els continguts clau que es treballen al llarg de les activitats d'aquesta guia, agrupades segons els diferents àmbits i matèries en els quals s'encaixen.

Àmbit de cultura i valors

Cultura i valors ètics - Matèria comuna'

COMPETÈNCIES	CONTINGUTS CLAU
DIMENSIÓ PERSONAL	
<p>Competència 1. Actuar amb autonomia en la presa de decisions i ser responsable dels propis actes.</p> <p>Què implica. Cercar la construcció de la personalitat moral per afavorir l'autocomprensió, l'autocontrol, l'autoregulació i la confiança en les pròpies possibilitats i en el marc del bé comú.</p>	<p>CC1. La presa de decisions: fases i conseqüències.</p> <p>CC2. Els criteris com a fonament de la presa de decisions.</p>
<p>Competència 2. Assumir actituds ètiques derivades de la Declaració Universal dels Drets Humans.</p> <p>Què implica. Promoure actituds ètiques i de relació que afavoreixen la convivència i el progrés de la societat inspirades en els valors universals, atenent al respecte a la igualtat de gènere i la no-discriminació.</p>	<p>CC9. Situacions i contextos de conculcació dels drets humans i les llibertats.</p> <p>CC10. Els drets humans com a deures morals.</p>
<p>Competència 3. Qüestionar-se i usar l'argumentació per superar prejudicis i consolidar el pensament propi.</p>	<p>CC12. El dubte i la formulació de les bones preguntes com a inici de la reflexió.</p>

COMPETÈNCIES	CONTINGUTS CLAU
DIMENSIÓ PERSONAL	
<p>Què implica. Promoure l'ús de l'argumentació per construir interrogants formulats en bones preguntes i desenvolupar un discurs racional lliure de prejudicis i estereotips, i generador d'un pensament propi.</p>	<p>CC15. L'origen i la construcció dels prejudicis en el nostre context.</p>
<p>Competència 4. Identificar els aspectes ètics de cada situació i donar-hi respostes adients i preferentment innovadores.</p> <p>Què implica. Posar-se en situació de superar les limitacions i projectar com es vol el món, amb capacitat imaginativa, originalitat i sostenibilitat. Una capacitat que ens projecta cap al futur i ens permet buscar alternatives i anticipar conseqüències.</p>	<p>CC16. Els criteris morals i la seva fonamentació: cura, justícia, compassió, reciprocitat, imparcialitat...</p> <p>CC17. Imaginació i creativitat aplicades a les decisions ètiques.</p> <p>CC18. La millora i la innovació com a estímul de l'avenç col·lectiu.</p>
DIMENSIÓ INTERPERSONAL	
<p>Competència 5. Mostrar actituds de respecte actiu envers les altres persones, cultures, opcions i creences.</p> <p>Què implica. Practicar la raonabilitat i l'acceptació de l'altre en les seves diversitats per aprendre a viure junts amb actituds de tolerància activa i respecte.</p>	<p>CC21. La dignitat humana i el respecte. Consideració de la igualtat.</p> <p>CC22. La pluralitat cultural, política, religiosa i altres.</p> <p>CC23. Diversitat d'identitats. Les diferències i els seus contextos.</p> <p>CC24. Valors universals i valors compartits. La convivència.</p> <p>CC25. Àmbits d'actuació de poder i violència. Actituds de tolerància, solidaritat, compromís i les seves manifestacions externes.</p>

COMPETÈNCIES	CONTINGUTS CLAU
DIMENSIÓ INTERPERSONAL	
<p>Competència 9. Analitzar críticament l'entorn (natural, científicotecnològic, social, polític i cultural) des de la perspectiva ètica, individualment i de manera col·lectiva.</p> <p>Què implica. Formar-se criteris propis per valorar fets i situacions, tant de contextos propers com de més llunyans.</p>	<p>CC38. L'exercici de la política i les seves repercussions ètiques.</p>
<p>Competència 10. Realitzar activitats de participació i de col·laboració que promoguin actituds de compromís i democràtiques.</p> <p>Què implica. Promoure les bones relacions entre l'alumnat i la recerca d'un objectiu comú com a base de la participació i el treball en equip. Experimentar i protagonitzar accions de compromís cívic (dins i/o fora del centre) a partir de les quals es posi en pràctica l'exercici actiu de la ciutadania i es posin en joc els coneixements i les capacitats al servei de la comunitat.</p>	<p>CC42. Les normes i els criteris del treball en grup i en equip.</p> <p>CC43. Valors i actituds a partir d'un sistema democràtic: solidaritat, bé comú, compromís i diàleg.</p> <p>CC44. Àmbits de cooperació i participació: voluntariat, ONG i centres d'assistència comunitària.</p>

Àmbit social

Tot i complir només amb les competències i els continguts d'una de les seves dimensions, també es poden treballar aquestes activitats en les matèries relacionades amb les ciències socials.

COMPETÈNCIES	CONTINGUTS CLAU
DIMENSIÓ CIUTADANA	
<p>Competència 11. Formar-se un criteri propi sobre problemes socials rellevants per desenvolupar un pensament crític.</p> <p>Què implica. Construir un pensament crític que permeti, a partir dels coneixements adquirits i de la informació procedent de diverses fonts, analitzar de manera sistemàtica, crítica i reflexiva els fets i fenòmens socials, i formar-se, així, opinions pròpies i fonamentades, i esdevenir ciutadans responsables i compromesos, tant en l'àmbit individual com col·lectiu.</p>	<p>CC2. Estratègies comunicatives en situacions d'interacció oral, exposició, comunicació de resultats i debats.</p> <p>CC27. Drets humans. Deures de la ciutadania democràtica.</p> <p>CC28. Situacions de desigualtat, injustícia i discriminació. Justícia social, solidaritat i equitat. Estereotips i prejudicis.</p> <p>CC29. Focus de conflicte en el món actual. Formes pacífiques i alternatives de resolució dels conflictes. Cultura de la pau.</p> <p>CC30. Identitats personals i col·lectives. Pertinença i cohesió social.</p>
<p>Competència 12. Participar activament i de manera compromesa en projectes per exercir drets, deures i responsabilitats propis d'una societat democràtica.</p> <p>Què implica. Disposar d'habilitats per viure i conviure en societat exercint de manera autònoma els drets i deures propis d'una societat</p>	<p>CC27. Drets humans. Deures de la ciutadania democràtica.</p> <p>CC28. Situacions de desigualtat, injustícia i discriminació. Justícia social, solidaritat i equitat. Estereotips i prejudicis.</p> <p>CC29. Focus de conflicte en el món actual. Formes pacífiques i alternatives de resolució dels conflictes. Cultura de la pau.</p>

COMPETÈNCIES	CONTINGUTS CLAU
DIMENSIÓ CIUTADANA	
<p>democràtica i la seva defensa per ajudar a generar valors com la cooperació, la solidaritat, el compromís i la participació. Així, s'afavoreixen les iniciatives de planificació, presa de decisions, organització i assumpció de responsabilitats, assumint de manera progressiva i reflexiva l'exercici de la llibertat, dels seus drets i els seus deures individuals i col·lectius en un clima de respecte cap a les altres persones.</p>	
<p>Competència 13. Pronunciar-se i comprometre's en la defensa de la justícia, la llibertat i la igualtat entre homes i dones.</p> <p>Què implica. Promoure l'adquisició del compromís de construir una societat més justa basada en el respecte als drets humans de totes les persones, i que han de ser garantits per tots els governs atesa la seva universalitat, i en la igualtat d'oportunitats, especialment entre homes i dones, distingint entre actituds democràtiques i no democràtiques. Per a l'exercici actiu de la ciutadania és fonamental promoure el desenvolupament d'aquelles habilitats socials que permetran reconèixer els valors comuns i expressar les necessitats, individuals i col·lectives, per gestionar els conflictes amb actitud constructiva i prendre decisions a partir de la reflexió crítica i el diàleg en el marc dels valors de la cultura de la pau.</p>	<p>CC27. Drets humans. Deures de la ciutadania democràtica.</p> <p>CC28. Situacions de desigualtat, injustícia i discriminació. Justícia social, solidaritat i equitat. Estereotips i prejudicis.</p> <p>CC29. Focus de conflicte en el món actual. Formes pacífiques i alternatives de resolució dels conflictes. Cultura de la pau.</p> <p>CC30. Identitats personals i col·lectives. Pertinença i cohesió social.</p>

Àmbit personal i social

A banda de les competències i els continguts clau d'aquestes matèries, les activitats d'aquesta guia tenen un focus important en el treball d'un dels

blocs de competències transversals que s'han de desenvolupar durant l'educació secundària obligatòria: les competències bàsiques en l'àmbit personal i social.

COMPETÈNCIES	CONTINGUTS CLAU
DIMENSIÓ AUTOCONeixEMENT	
Competència 1. Prendre consciència d'un mateix i implicar-se en el procés de creixement personal.	<ul style="list-style-type: none"> › Capacitats cognitives: raonament, comunicació, indagació, imaginació, creativitat, etc. › Capacitats emocionals: emocions, sentiments, estats d'ànim, etc. › Actitud de superació personal.
COMPETÈNCIES	CONTINGUTS CLAU
DIMENSIÓ PARTICIPACIÓ	
Competència 4. Participar a l'aula, al centre i a l'entorn de manera reflexiva i responsable.	<ul style="list-style-type: none"> › Habilitats i actituds per a la participació: comunicació, empatia, assertivitat, respecte...